

BARN, INTE FRU

Lärarhandledning om
barnäktenskap och
flickors rättigheter

OM SKOLMATERIALET

Plan International Sverige är en del av den globala barnrättsorganisationen Plan International med verksamhet i över 80 länder. Vi arbetar på uppdrag av barn för att stärka deras rättigheter och eftersom världen inte är jämställd har vi ett särskilt fokus på flickor. Plan International är partipolitiskt och religiöst oberoende och allt vårt arbete utgår från FN:s barnkonvention.

Vi arbetar tillsammans med barn, deras föräldrar, lärare och politiska ledare. Vi finns på plats i städer, byar, flyktingläger och där stora beslut fattas. På så sätt skapar vi långsiktig förändring för individer såväl som hela samhällen. Vi finns på plats i katastrofer, men jobbar också långsiktigt och förebyggande. Samtidigt arbetar vi aktivt för att alla länder runt om i världen ska ha barnens bästa för ögonen. Ni kan läsa mer om vår organisation här:

plansverige.org/om-oss

Varför ett pedagogiskt material om barnäktenskap?

En av fem flickor i världen är gifta. Fler än 30 000 flickor tvingas gifta sig varje dag. Barnäktenskap innebär ofta att förlora kontrollen över sitt eget liv.

Barnäktenskap är en kränkning av barns mänskliga rättigheter och en form av våld, som framför allt drabbar flickor. Gifta flickor isoleras ofta från familj och vänner, tvingas ofta sluta skolan och riskerar att regelbundet utsättas för sexuellt våld. De blir ofta gravida och föder barn trots att de själva är barn, vilket innebär ökade risker och kan vara förenat med livsfara, både för mamman och för barnet. Globalt är komplikationer vid graviditet och förlossning den vanligaste dödsorsaken för flickor mellan 15 och 19 år.

Eftersom flickor som gifts bort ofta tvingas sluta skolan har de lägre utbildningsnivå och får svårare att ta sig ur fattigdom. Att flickor är utbildade, oförberedda på sin roll som förälder och inte har möjlighet att delta i samhället får också konsekvenser på alla samhällsnivåer.

Målsättningen med materialet är att öka elevers kunskap om och förståelse för flickors utsatta situation kopplat till barnäktenskap. Materialet har för avsikt att synliggöra maktstrukturer och låta elever samtala och reflektera kring lösningar och uppmuntra till engagemang för flickors rättigheter.

Vad är skolans uppdrag gällande jämställdhet?

Skolans styrdokument uttrycker tydligt att jämställdhet och frågor som berör flickors utsatthet är något lärare ska undervisa om. Skolans värdegrund och demokratiuppdrag är mycket tydligt och nämner specifikt jämställdhet: *"Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla"*.

Skolan ska också främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Läroplanen säger att: *"... ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet."*

Grundskolans uppdrag

Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av kön. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska normer eller stereotyper och förståelsen för hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

Läraren i grundskolan ska:

- Synliggöra och med eleverna diskutera hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter, samt hur normer eller stereotyper kan begränsa egna livsval och livsvillkor.
- Planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Gymnasieskolans uppdrag

Det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i utbildningen. Undervisningen i olika ämnen ska behandla detta perspektiv och ge en grund för och främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden och agera ansvarsfullt mot sig själva och andra.

Materialet vill bidra till en likvärdig utbildning, vilket på gymnasiet innebär att: *"skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt."*

Läraren i gymnasieskolan ska:

- Se till att undervisningen till innehåll och uppläggning präglas av ett jämställdhetsperspektiv

Vilken målgrupp och skolämnen?

Gymnasiet: I flera ämnen i kursplanerna finns stöd för frågorna som tas upp i materialet, särskilt för lärare som undervisar i samhällskunskap 1–3, svenska 1–3, retorik och skrivande, engelska 5–7, religionskunskap 1–2 och musik. Materialet kan också ingå i valbara kurser som internationell ekonomi, internationella relationer och gymnasiearbetet.

Högstadiet: I flera ämnen i kursplanerna finns stöd för frågorna som tas upp i materialet, särskilt för lärare som undervisar i samhällskunskap, svenska, engelska och religionskunskap.

Mellanstadiet: I flera ämnen i kursplanerna finns stöd för frågorna som tas upp i materialet, särskilt för lärare som undervisar i svenska och SO.

Hur är materialet utformat?

- Ämnesövergripande övningar där många ämnen och lärare kan bidra.
- Ett tydligt syfte med övningarna. Alla övningar beskriver syfte, metod och tidsåtgång så att du som lärare lättare kan få en överblick och se hur den kan passa in i din ordinarie undervisning.
- Öppna frågor som uppmuntrar till reflektion och dialog. Deltagaraktiva övningar som uppmuntrar till handlingskompetens.
- En mångfald av övningar (läsa-skriva-diskutera-analysera) och arbetsätt att välja mellan för att tillgodose olika inlärningsmodeller.

Globala målen för hållbar utveckling ger ytterligare stöd

Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling som alla FN:s medlemsstater kommit överens om ger ett tydligt uppdrag att arbeta för flickors och kvinnors rättigheter i Sverige och i världen.

Det här materialet berör bland annat följande mål:

Mål 3: Hälsa och välbefinnande. Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning.

Mål 4: God utbildning för alla. Forskning visar att inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välstånd, hälsa och jämställdhet i varje samhälle. Det gäller särskilt för investeringar i flickors utbildning där inkluderande ekonomisk utveckling och minskad fattigdom är påtagliga effekter. För dig som lärare finns ett specifikt uppdrag kring jämställdhet i de globala målen. Delmål 4.7 är att alla studerande ska få de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter,

jämställdhet, främjande av en kultur av globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald.

Mål 5: Jämställdhet. Jämställdhet och flickors rättigheter genomsyrar resterande mål i Agenda 2030 då det är en förutsättning för hållbar utveckling. Agendan täcker in många viktiga aspekter av jämställdhetsarbetet, till exempel att stoppa våld och diskriminering mot flickor och kvinnor, och att säkra alla barns och ungas rätt till en bra och trygg skolgång. Mål fem belyser vikten av: Att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt, att avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning och att säkerställa allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

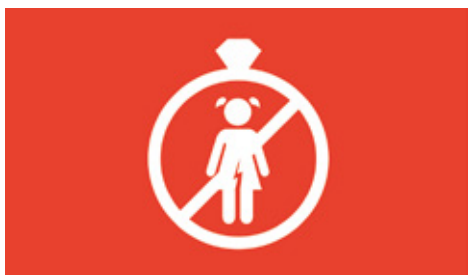
Bakgrundsinformation för dig som lärare

- En av fem flickor i världen är gifta. Fler än 30 000 flickor tvingas gifta sig varje dag. Barnäktenskap innebär ofta att förlora kontrollen över sitt eget liv.
- Barnäktenskap är en kränkning av barns mänskliga rättigheter och en form av våld, som framför allt drabbar flickor. Gifta flickor isoleras ofta från familj och vänner, tvingas ofta sluta skolan och riskerar att regelbundet utsättas för sexuellt våld. De blir ofta gravida och föder barn trots att de själva är barn, vilket innebär ökade risker och kan vara förenat med livsfara, både för mamman och för barnet. Globalt är komplikationer vid graviditet och förlossning den vanligaste dödsorsaken för flickor mellan 15 och 19 år.
- Barnäktenskap är allra vanligast i Niger och Bangladesh, där tre fjärdedelar av flickorna tvingas gifta sig innan de fyllt 18 år. Eftersom flickor som gifts bort ofta tvingas sluta skolan har de lägre utbildningsnivå och får svårare att ta sig ur fattigdom. Att flickor är utbildade, oförberedda på sin roll som förälder och inte har möjlighet att delta i samhället får också konsekvenser på alla samhällsnivåer.

För mer information se:

plansverige.org/vart-arbete/fokus-pa-flickor/fakta-om-barnaktenskap

5.3 Avskaffa tvångsäktenskap och könsstympning

Avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning

- Det femte globala målet rör jämställdhet och inkluderar avskaffande av barnäktenskap.
- Jämställdhet mellan flickor och pojkar är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som hela samhället. Det har bevisats om och om igen att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling.
- Att leva ett liv fritt från våld och diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet och helt avgörande för att människor och samhällen ska utveckla sin fulla potential.

Läs mer på: globalamalen.se/om-globala-malen/mal-5-jamstalldhet/

Liknande information på engelska finns bland annat på: globalgoals.org/5-gender-equality

Övning 1

▶ VAD VET DU OM BARNÄKTENSKAP OCH FLICKORS RÄTTIGHETER?

SYFTE: Att eleverna får kunskap om flickors utsatthet och rättigheter i Sverige och i världen.

METOD HÖGSTADIET/GYMNASIET: Läsa två texter om barnäktenskap. Göra frågesport om flickors situation i Sverige och i världen. Diskutera.

METOD MELLANSTADIET: Se filmklipp om barnäktenskap. Göra frågesport om flickors situation i Sverige och i världen. Diskutera.

TID: ca 45 min.

MÅLGRUPP: Mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet.

ÄMNEN: Svenska, SO/samhällskunskap, religion eller ämnesövergripande.

MÅL FRÅN GRUNDSKOLAN OCH GYMNASIESKOLANS LÄROPLAN: "Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang..."

- 1 Se filmen "Fångad – en kärlekshistoria": film.plansverige.org/ och låt eleverna individuellt skriva ner fem ord om innehållet. Be dem sedan jämföra sina fem ord med en klasskompis.
- 2 Låt sedan eleverna ta del av ett kort filmklipp från Plan International som förklarar barnäktenskap: youtu.be/hIZIhi26nRI

Högstadiet och gymnasiet

- 1 Introducera begreppet barnäktenskap genom att läsa texten nedan för klassen eller lägga in punkterna i en presentation:
  - Rätten att fritt välja vem du vill gifta dig och bilda familj med står med i FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 16.
  - Trots det innebär äktenskap helt skilda saker för olika människor. För många är det förknippat med glädje och att få en livspartner. För andra betyder äktenskap våld.
  - Flickors och kvinnors rättigheter kränks runt om i världen. En femtedel av alla flickor världen över är gifta innan de hunnit fylla 18 år, ofta mot sin vilja.
  - I begreppet barnäktenskap ingår även att barn lever med en annan person under förhållanden som liknar ett äktenskap, utan att de formellt ingått äktenskap.
  - Många föräldrar ser giftermål som ett sätt att skydda flickor mot sexuella övergrepp eller trakasserier samt säkra deras försörjning och framtid. Barnäktenskap är dock ett brott mot barns mänskliga rättigheter och medför stora risker för flickors hälsa, välmående och framtid.
  - Många gifta flickor förväntas bli gravida. Globalt är komplikationer i samband med graviditet och förlossning den vanligaste dödsorsaken för flickor i åldern 15–19 år.
- 2 Låt eleverna individuellt läsa Plan Internationals text "Nio fakta om barnäktenskap" .

Varje dag tvingas fler än 30 000 flickor gifta sig. Nästan en av fem flickor i världen är gift.

  2. Flickor som tvingas in i barnäktenskap måste ofta sluta skolan och riskerar att fastna i fattigdom. Flickor som får gå kvar i skolan har större möjligheter att försörja sig själva och sin familj i framtiden.
  3. Fattigdom är en stor anledning till att föräldrar gifter bort sina barn. Risker att utsättas för barnäktenskap är allra störst för flickor som kommer från fattiga förhållanden på landsbygden och som inte fått gå i skolan. Familjer som lever i fattigdom kan tvingas välja mellan den långsiktiga – men ofta omöjliga – investeringen att ge sin dotter en utbildning och den omedelbara vinsten av att ha en mun mindre att mätta och ibland få pengar i utbyte. De ser ofta äktenskap som det bästa sättet att trygga sin dotters framtid.
  4. Flickor som är gifta har nästan inga möjligheter att bestämma över sin kropp eller om och i så fall när hon ska bli gravid. Att genomgå en graviditet och förlossning i ung ålder innebär ofta ökade risker både för mamman och för barnet. Globalt är komplikationer i samband med graviditet och förlossning den vanligaste dödsorsaken för flickor mellan 15 och 19 år. Graviditet är också en vanlig anledning till att flickor gifts bort – ibland med sin förövare om hon blivit gravid till följd av ett sexuellt övergrepp.
  5. Det är vanligast att barn gifts bort i södra Asien och i Afrika söder om Sahara. I Niger och Bangladesh tvingas tre av fyra flickor gifta sig innan de fyllt 18 år. Men det är viktigt att komma ihåg att det är ett problem i många olika länder, regioner, kulturer och religioner. Barnäktenskap förekommer även i delar av Nordamerika och Europa.

6. Barnäktenskap sker inte bara inom en särskild religion. Flickor tvingas gifta sig inom såväl hinduismen, islam och kristendomen som andra religiösa grupper. Däremot spelar religiösa ledare en viktig roll i att stoppa barnäktenskap. De är inflytelserika och kan säkerställa att de som gifter sig religiöst är över 18 år, sprida moderna tolkningar av religiösa texter och hjälpa människor förstå att religionen inte förespråkar barnäktenskap.
7. Barnäktenskap är en form av våld mot barn. Barnäktenskap är kanske ett förminskande ord för vad som faktiskt sker, men om vi säger tvångsäktenskap blir bilden tydligare. FN:s arbetsorganisation (ILO) har klassat tvångsäktenskap som slaveri. Förutom att flickor rent tekniskt säljs, är det många som tvingas arbeta hårt i den nya familjen. Många flickor som tvingas in i äktenskap utsätts också för våld och sexuella övergrepp.
8. Lagstiftning räcker inte hela vägen. Trots att många länder har stränga lagar mot barnäktenskap fortsätter den skadliga traditionen. Förvisso måste lagarna följas, men enbart strängare straff löser inte problemet. Det är också viktigt att försöka minska pressen – den ekonomiska och sociala – som kan leda till att familjer gifter bort sina döttrar.
9. Världens ledare har genom de Globala målen för hållbar utveckling lovat att utrota barnäktenskap till år 2030 (mål 5 om jämställdhet), men studier visar att arbetet som görs i dag i så fall behöver gå tolv gånger fortare.

Mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet

- 3** Låt eleverna göra frågesporten parvis. Sätt gärna upp frågorna i klassrummet för att skapa lite rörelse, eller som en digital frågesport i Kahoot eller Menti (de flesta av svaren går att finna i texterna ovan).
1. **Hur länge är man barn enligt FN:s barnkonvention?**
1. 15 år X. 20 år 2. 18 år
  2. **Hur gammal måste man vara för att få gifta sig i Sverige?**
1. 16 år X. 15 år 2. 18 år
  3. **Hur många flickor tvingas gifta sig varje dag i världen?**
1. 30 000 X. 2 000 2. 18 000
  4. **Vilket år har världens ledare lovat att barnäktenskap inte ska finnas längre?**
1. 2028 X. 2035 2. 2030
  5. **Vilket av de sju Globala målen för hållbar utveckling handlar om jämställdhet?**
1. Mål 3 X. Mål 5 2. Mål 4
  6. **När blev barnkonventionen lag i Sverige?**
1. 1 Jan 2021 X. 1 Jan 2020 2. Det är inte lag i Sverige
  7. **Hur många barn och unga i Sverige uppskattas inte få välja helt fritt vem de ska gifta sig med?**
1. 10 000 X. 70 000 2. 2 000
  8. **Hur många barn i världen går inte i skolan?**
1. 258 miljoner X. 33 miljoner 2. 130 miljoner
  9. **I vilket land i Asien tvingas flest flickor gifta sig?**
1. Indien X. Bangladesh 2. Vietnam
  10. **Vilket svar avslutar meningen: Flickor som tvingas gifta sig...?**
1. ...tvingas ofta sluta skolan. X. ...riskerar att fastna i fattigdom. 2. ...blir ofta gravida och föder barn när de själva är barn.

4 Gå igenom facit och diskutera svaren.

- Var ni överens?
- Blev ni förvånade över svaren? Ge exempel!
- Vilka är orsakerna till barnäktenskap tror ni?
- Vilka konsekvenser kan barnäktenskap få?

Facit

1. **2**, Artikel 1 i barnkonventionen slår fast att man är barn till man fyller 18 år.
2. **2**, Sedan 1973 är åldersgränsen 18 år för både män och kvinnor. 2019 slutade Sverige erkänna äktenskap som ingåtts utomlands när någon av parterna var under 18 år.
3. **1**, Varje dag giftas 30 000 flickor bort någonstans i världen, det är en var tredje sekund.
4. **2**, 2030 enligt de Globala målen för hållbar utveckling.
5. **X**, Mål 5 handlar specifikt om jämställdhet, som i sig är en förutsättning för att uppnå de andra målen om hållbar och fredlig utveckling.
6. **X**, Sverige skrev under barnkonventionen redan 1989 som ett av de första länderna i världen. Delar av barnkonventionen har legat till grund för svensk lagstiftning sedan dess, men 31 år senare, 1 januari 2020, blev barnkonventionen i sin helhet lag i Sverige.
7. **X**, 2009 genomförde Ungdomsstyrelsen, nuvarande Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, en enkät bland 6 000 personer mellan 16 och 25 år. Fem procent svarade att de upplevde att föräldrar, religion eller kultur satte gränser för dem i valet av äktenskapspartner. Fem procent motsvarar ungefär 70 000 personer i hela Sverige. Inskränkningarna gällde att inte själv få välja partner, att själv få välja partner men behöva föräldrarnas godkännande samt att inte få gifta sig med någon som inte tillhör samma kultur eller religion som familjen.
8. **1**, 258 miljoner barn i världen får inte möjlighet att gå i skolan. Av dem är nästan lika många pojkar som flickor. Men anledningarna till det är ofta olika. Pojkar kanske tvingas arbeta, medan flickors utbildning väljs bort för att de är just flickor. De kan tvingas gifta sig och riskerar att bli gravida.
9. **X**, I Bangladesh giftas tre av fyra flickor bort. Barnäktenskap sker över hela världen, men är vanligast i södra Asien och i Afrika söder om Sahara.
10. **1, X och 2**, Alla svaren är rätt, barnäktenskap får förödande konsekvenser för flickor runt om i världen.

Övning 2

▷ VAD KAN DU VÄLJA?

SYFTE: Att reflektera över olika val vi gör i livet, vad vi kan välja och vad vi inte kan välja.

METOD: Se Plan International Sveriges animerade film "Fångad – en kärlekshistoria" och diskutera och skriva kreativt om olika stora och små val man gör under ett liv.

TID: ca 60 min.

MÅLGRUPP: Mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet. Ämnen: Svenska, SO/samhällskunskap, religion eller ämnesövergripande.

MÅL FRÅN GRUNDSKOLAN OCH GYMNASIESKOLANS LÄROPLAN: "Det är skolans ansvar att varje elev har förmåga att kritiskt granska och bedöma det han eller hon ser, hör och läser för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingsfrågor."

1 Se Plan International Sveriges animerade film (ses bäst enskilt då eleverna tillåts göra egna val som påverkar handlingen): film.plansverige.org/

2 Diskutera kort vad klassen fick för intryck av filmen. Utgå gärna från frågorna nedan:

- Hur upplevde du filmen?
- Vilka val gör ni varje dag? Lista tio val.
- Vad kan ni inte välja i era liv? Lista fem saker.
- Vilka avgörande val kan ni göra i era liv? Lista fem val.
- Vilka förutsättningar har ni att göra egna val?

3 Be eleverna parvis läsa texten om Kakoly, 18 år från Bangladesh.

Kakolys kamp mot barnäktenskap

Kakoly, 18 år, växte upp i en by i Bangladesh, där översvämningar är vanliga och människors liv ofta präglas av svårigheter. Hennes familj har alltid haft ont om pengar och som äldsta dotter kände hon tidigt en förväntan att gifta sig.

“Jag mötte press från både familjen och samhället, och ibland kändes det som att min röst inte spelade någon roll”, berättar Kakoly. “Jag kände mig instängd och stressad, men jag visste inte hur jag skulle stå emot.”

Trots pågående insatser och lagliga förbud har Bangladesh den högsta förekomsten av barnäktenskap i Sydasiens. Detta beror på en kombination av ekonomiska och miljömässiga faktorer, såsom fattigdom och traditionella könsnormer.

Bangladeshs sårbarhet för klimatförändringar förvärrar problemet. Familjer tar ofta till tidiga äktenskap som en överlevnadsstrategi för att minska ekonomiska bördor.

När pressen att gifta bort Kakoly ökade bestämde hon sig för att agera.

“Jag kontaktade byns ordförande och lokala ungdomsgrupper för juridiskt stöd”, säger hon. “Det var första gången jag stod upp för mig själv.”

Med deras hjälp sköts hennes bröllop upp. Hennes självförtroende växte när hon gick med i Plan Internationals projekt Child, Not Bride (CNB). Projektet syftar till att minska barn- och tvångsäktenskap genom att stärka ungdomar, särskilt flickor, med kunskap, ledarskap och ekonomisk egenmakt.

“När jag lärde mig om de stödsystem som finns för att förebygga barn- och tvångsäktenskap, hände något inom mig. Jag insåg att jag har rättigheter och att jag inte är ensam. Det gav mig mod att stoppa mitt eget äktenskap och inspirerade mig att stå vid andra flickors sida och hjälpa dem att förstå att de också har valmöjligheter”, säger hon.

Kakolys beslutsamhet gjorde att hennes föräldrar bjöds in till en frivillig grupp som utbildas av Plan international för att motverka barnäktenskap. Där lärde de sig om orsakerna till och konsekvenserna av barnäktenskap.

Efter att Kakoly blivit vald till vice ordförande i en ungdomsorganisation i sitt område började hon snabbt sprida kunskap till andra flickor.

“Jag säger till dem: ‘Du har rätt att välja din egen framtid.’”

Det som började som ett steg ut i det okända blev en vändpunkt i hennes liv – inte bara för hennes egen styrka, utan också för hur hennes familj såg på henne.

“Det var inte lätt, och det fanns stunder av rädsla, men varje steg gjorde mig starkare. Även mina föräldrars syn förändrades och att se hur stolta de är idag påminner mig om hur långt jag har kommit.”

Nu förbereder sig Kakoly för att söka till universitetet, samtidigt som hon arbetar på en förskola.

“Jag vill bli lärare”, säger hon. “Om jag kan ändra mitt eget liv, kan jag också hjälpa andra att göra det.”

Kakoly, 18 år, Bangladesh.

4 Diskutera frågor i helklass om förutsättningarna att göra egna val, med utgångspunkt i Sanitas historia:

- Vem har ansvaret för att stoppa barnäktenskap? Har flickor ett eget ansvar att bekämpa barnäktenskap?
- Sanita uppmanar tjejer att säga nej och vara modiga, vad behövs för att kunna vara modig? Vilka förutsättningar krävs för att en flicka ska kunna medverka till att stoppa sitt eget bröllop?
- Tror ni alla flickor har samma förutsättningar som Sanita att vara modiga och sätta stopp för ett planerat bröllop?
- Vad menar Sanita med att hennes föräldrar ser att hon "kommit långt"? Varför tror ni att Sanita känner att hon måste bevisa att hon har rätt att inte giftas bort?

Övning 3

▶ **CHILD MARRIAGES – 650 MILLION WOMEN AND GIRLS**

SYFTE: Att få inblick i problematiken runt barnäktenskap och hur flickor drabbas. Få eleverna att reflektera kring vad som behöver göras. Att lära sig viktiga ord på engelska som rör barnäktenskap.

METOD: Se film, läsa texter och diskutera olika aspekter av barnäktenskap.

TID: ca 60–90 min.

MÅLGRUPP: Högstadiet och gymnasiet.

ÄMNET: Engelska och religion.

MÅL FRÅN GRUNDSKOLAN OCH GYMNASIESKOLANS LÄROPLAN: "...ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet."

- 1 Visa eleverna Plan Internationals film "End Child Marriage": [youtube.com/watch?v=0q0rzlyGZbl](https://www.youtube.com/watch?v=0q0rzlyGZbl) (ca 6 min) och diskutera frågorna nedan med klassen.

- Why are girls victims of child marriage?
- Who is responsible?
- What needs to be done? (Se nedan och koppla till Globala målen, mål 5 om jämställdhet.)

- 2 Låt eleverna läsa texterna nedan tillsammans i par och plocka ut de ord de inte behärskar.

What is child, early and forced marriage and unions?

Plan International defines Child, early and forced marriage and unions (CEFMU) as any marriage or informal union, whether under civil, religious or customary law, with or without formal registration, where either one or both spouses are under the age of 18 and/or where the full and free informed consent of one or both of the parties has not been obtained.

CEFMU is a human rights violation that robs a girl of her childhood and education and limits her possibilities for growth and stability. CEFMU also comes with a huge number of health risks, including increased risk of violence, abuse, rape, and sexual assault, early pregnancy, and a high risk of maternal mortality and morbidity.

1. Child marriage is declining globally, but progress has been uneven between and within countries. The global burden of child marriage is shifting from South Asia to sub-Saharan Africa, where there is only a modest rate of decline. Latin America and the Caribbean is the only region of the world where there is no evidence of progress, with levels of child marriage as high as they were 25 years ago.
2. Poverty is one of the most significant drivers of CEFMU, particularly for uneducated girls in rural communities. Some families may view early marriage as a means of securing their daughters' futures, while others may view her as an economic burden or a commodity, or even a means for settling familial debts or disputes.
3. A significant number of states still impose laws and policies that directly discriminate against pregnant girls and adolescent mothers by not allowing them to attend school. Girls and young women who are married and/or become pregnant are also often forced to forgo education, even if they are not legally prohibited from going to school.
4. The root causes of CEFMU are deeply embedded gender inequalities and harmful gender norms that devalue and restrict women and girls and normalize and provide impunity for wider gender-based violence and discrimination. If efforts are not accelerated, more than 150 million girls will have married before their eighteenth birthday by 2030.
5. Child marriage rates increase significantly during conflict and in humanitarian settings when the factors that drive CEFMU are exacerbated. Families who have lost their livelihoods might marry off their daughters to ease the financial burden, or they may see marriage as a way to protect girls from the heightened threat of sexual and physical violence.

Källa: plan-international.org/un/child-early-forced-marriage

ORDLISTA

CEFMU, Child, early and forced marriage and unions = Barn- och tvångsäktenskap samt äktenskapslika arrangemang

Mortality = Dödlighet

Spouse = Partner

Gender = Kön eller genus

Livelihood = Levebröd, försörjning

Economic empowerment = Ekonomisk egenmakt, stärkt personlig ekonomi

SRHR = Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Issue = Ämne, fråga

Exacerbate = Förvärra

Adolescent = Tonåring

Predict = Förutse

Humanitarian = Humanitär, mänsklig

Impact = Påverkan

Potential = Möjlig, potentiell

Refugee = Flykting

- 3 Be eleverna fortsätta arbeta i par och skriva fem egna nya meningar på engelska som handlar om flickors rättigheter och barnäktenskap.

Meningarna ska vara formulerade som uppmaningar eller upplysningar, t.ex. "Gender justice to all, end child marriage!" De ska använda de nya orden de just lärt sig. Avsluta med att de får läsa sina meningar med ett annat par.

- 4 Be varje grupp om fyra välja ut sina bästa meningar, skriva ner dem på lappar och sätta upp dem i klassrummet. Avsluta med att kolla på svaren.

Övning 4

▶ VALMÖJLIGHETER – I GÅR, I DAG, I MORGON

SYFTE: Att reflektera över olika människors val och vad man kan välja och inte välja.

METOD: Intervjua två generationer och sammanfatta svar i en Powerpoint med max 5 bilder. Presentationsteknik.

TID: ca 45 min + hemuppgift och fördjupningsuppsats.

MÅLGRUPP: Högstadiet och gymnasiet.

ÄMNEN: Svenska, samhällskunskap, religion eller ämnesövergripande.

MÅL FRÅN GRUNDSKOLAN OCH GYMNASIESKOLANS LÄROPLAN:

“Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildning ska gestalta och förmedla.”

- 1 Låt eleverna reflektera över bilden på Denise, 16 år och hennes mormor i Togo. Be eleverna svara på frågorna.

Var noggrann med att ta en fråga i taget och låt så många elever som möjligt bidra med sina tankar. Syftet är att få eleverna att börja tänka på erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan generationer.

- Vad **ser** du på bilden?
- Vad **tänker** du om bilden?
- Vad **undrar** du när du tittar på bilden?

- 2 Visa Plan International Sveriges animerade film "Fångad – en kärlekshistoria" om val och barnäktenskap: film.plansverige.org/

- 3 Be eleverna läsa alla texter nedan om barnäktenskap och lagar i Sverige, inklusive den nya lagen från 2019 som ogiltigförklarar barnäktenskap.

Om barnäktenskap – lagar och regler i Sverige

Alla under 18 år är barn enligt svensk lag. Det är förbjudet att gifta sig med ett barn. Utländska barnäktenskap erkänns som regel inte i Sverige. Barn har rätt att gå i skolan och utbilda sig, ha möjlighet till fritidsintressen och få utvecklas som egna personer. Att leva i ett äktenskap innebär ansvar som barn inte ska ha. Tidiga äktenskap kan också leda till både fysisk och psykisk ohälsa.

Det här gäller i Sverige

Alla barn, oavsett kön, har samma rättigheter.

I Sverige gäller också att:

- barn under 15 år har en absolut rätt till skydd mot sexuella handlingar.
- alla ska få tillgång till information om sex, graviditet och barnafödande.
- en gravid flicka eller kvinna har rätt att göra abort om hon vill avsluta en graviditet.
- sex med någon mot personens vilja är våldtäkt, även inom ett äktenskap.
- alla som är gifta har rätt att separera eller skilja sig, även om partnern inte vill. När en person fyller 18 år har personen rätt att bestämma över sig själv.

Utländska barnäktenskap blir inte giltiga i Sverige

Från den 1 januari 2019 kan ett äktenskap inte bli

giltigt i Sverige om någon i paret var under 18 år när de gifte sig. Men, i vissa undantagsfall, kan ett utländskt barnäktenskap fortfarande erkännas. Till att börja med måste båda vara över 18 år när de ansöker om att få äktenskapet registrerat i Sverige. Paret måste också antingen ha gift sig före den 1 januari 2019 eller så ska det finnas "synnerliga skäl" att erkänna äktenskapet. Synnerliga skäl kan till exempel betyda att det skulle få allvarliga konsekvenser för paret om de inte var gifta längre. Det bedöms i varje enskilt fall.

Föräldrarna ansvarar för barnet

I första hand är föräldrar, som vårdnadshavare, ansvariga för att barn växer upp tryggt och får sina behov tillgodosedda. Om det behövs kan socialtjänsten i kommunen erbjuda stöd.

Sex med personer under 15 år är ett brott

Barn under 15 år har en absolut rätt att skyddas från sexuella handlingar. Det är brottsligt att ha sex med någon som är under 15 år. Det gäller även om barnet uppges vara gift. Den som har samlag eller genomför andra sexuella handlingar med ett barn under 15 år gör sig skyldig till våldtäkt mot barn. Brottet kan leda till fängelse i minst två och högst tio år.

(Källa: socialstyrelsen.se/contentassets/af8e0a53200148b09ea29188bd50f613/2020-1-6554.pdf)

FAKTA

SAMTYCKE

Grundprincipen i lagen är att sex ska vara frivilligt och om det inte är frivilligt så är det olagligt. Enligt lagen blir det förbjudet att ha sex med en person som inte uttryckligen sagt ja eller aktivt visar att den vill delta. Har du gjort något mot eller med någon utan den personens samtycke så är det olagligt.

(Källa: 1177.se)

- 4 Be eleverna intervjua en äldre person i deras omgivning eller familj, förslagsvis mormor/farmor eller morfar/farfar med följande frågor:

Introduktion till den de intervjuar:

"Hej _____, vi gör ett skolarbete om valmöjligheter, flickors rättigheter och barnäktenskap. Barnäktenskap är förbjudet i Sverige men händer i alla fall, här och i hela världen.

Jag har fått i uppdrag att intervjua en person om viktiga val i livet, vad vi kan välja och inte. Är det okej om jag ställer några frågor till dig om viktiga händelser och val i ditt liv?"

Frågor till den de intervjuar:

- Vilka är de viktigaste valen du gjort i ditt liv?
- Vilka viktiga val kunde du bestämma över helt själv och vilka avgörande händelser i ditt liv har du inte kunnat påverka?
- Påverkade dina föräldrar ditt val av partner?
- Hur upplever du att den allmänna inställningen till äktenskap i samhället har förändrats sedan du var ung?

- 5 Be eleverna sammanfatta svaren från sin intervju i en Powerpointpresentation med text och bild. Max fem bilder och cirka fem minuters föredrag för klassen.

Tips

- Var förberedd och ha ett tydligt budskap!
- Använd så få ord som möjligt, ingen hel text utan helst stödord.
- Skriv rent. Lägg bort presentationen en stund och läs den igen senare.
- Använd liggande eller stående bilder – inte både och. Använd bilder på personer som du intervjuat.
- Samtala sedan och skriv upp gemensamt vad ni lärt er av att intervjua en äldre person. Finns det saker som är återkommande i intervjuerna? Vad kan ni dra för slutsatser av intervjuerna? Hur upplever du att den allmänna inställningen till äktenskap i samhället har förändrats?

Fördjupningsuppgift

1. Låt eleverna individuellt skriva max en A4 reflekterande text med titeln "Mitt viktigaste val".
2. Här kan eleverna inspireras av svaren de fått i sina intervjuer. Om eleverna behöver mer stöd så finns följande förslag på textrubriker:

När jag gick med i... När jag lämnade... När jag började... När jag reste till... När jag valde...

Övning 5

▶ PESSIMIST ELLER OPTIMIST

SYFTE: Att bli inspirerad till att tro på förändring trots att situationen med barnäktenskap i Sverige och i världen kan kännas hopplös.

METOD: Ta del av Plan Internationals såväl nedslående som uppmuntrande material om barnäktenskap. Öva på muntlig framställning.

TID: ca 45 min.

MÅLGRUPP: Högstadiet och gymnasiet.

ÄMNET: Svenska, samhällskunskap, religion eller ämnesövergripande.

MÅL FRÅN GRUNDSKOLAN OCH GYMNASIESKOLANS LÄROPLAN: "Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta idéer i handling och att lösa problem."

1 Presentera följande fakta för eleverna:

- Fler än 30 000 flickor tvingas gifta sig varje dag.*
- Ungefär en femtedel av världens flickor är gifta.
- Flickor som ingår barnäktenskap tvingas ofta sluta skolan och riskerar att bli fast i fattigdom.*
- Flickor som ingår barnäktenskap löper större risk att smittas av hiv.**
- Om flickor slipper gifta sig ökar jämställdheten samtidigt som fattigdomen minskar.***
- Internationella arbetarorganisationen (ILO) definierar barnäktenskap som en form av slaveri.
- En flicka under 15 år löper fem gånger högre risk att dö i barnsäng än en kvinna över 20.
- En flicka som tvingas gifta sig som barn riskerar att bli gravid i en ålder då hennes kropp fysiskt sett inte klarar av en graviditet.
- Om färre flickor tvingas gifta sig minskar spädbarns- och mödradödligheten.

Källor: * Unicef 2018 ** Unicef State of the world's children 2011 *** Millenniemålsrapporten 2010

2 Läs citaten nedan som visar på flickors utsatthet när det gäller barnäktenskap.

"Giftermål skrämmer oss. Vi är rädda för att mannen ska slå oss" – 14-årig flicka från Burkina Faso.

"Du får sällan göra vad du själv vill, för du tillhör någon annan" – 15-årig flicka från Burkina Faso.

"Människor här gillar inte att vi går i skolan. De gifter bort oss så fort de kan, fastän vi är väldigt unga" – 14-årig flicka från Mali.

"Man lyssnar mer på föräldrarna och deras behov när man i stället bör skydda de som är utsatta. I flera fall har socialtjänsten inte agerat när flickor sagt att de riskerar att bli bortförda" – Debattartikeln Hedersvåldet frodas – och Sverige sviker, Aftonbladet 2021/01/21

(Vid intresse, läs mer: [aftonbladet.se/debatt/a/rgnlam/hedersvaldet-frodas--och-sverige-sviker](https://www.aftonbladet.se/debatt/a/rgnlam/hedersvaldet-frodas--och-sverige-sviker))

3 Diskutera med klassen vilka känslor som citaten ovan förmedlar. Skriv ner alla känslor på tavlan och samla klassens tankar.

4 Låt eleverna enskilt ta del av ett mer upplyftande material från Plan International som uppmuntrar till framtidstro och optimism när det gäller barnäktenskap.

Ge dem uppgiften att välja en nyhet som de upplever som positiv och som kan inspirera och förmedla hopp och framtidstro.

5 Be eleverna arbeta i par och presentera sin nyhet muntligt inför varandra. Gärna olika nyheter. Byt sedan par och fortsätt berätta för varandra.

6 Se gemensamt det korta filmklippet "Stoppa barnäktenskap" (1 min): [youtube.com/watch?v=uESqhAsgDGM](https://www.youtube.com/watch?v=uESqhAsgDGM)

7 Avsluta övningen med att samtala i helklass om följande frågor:

- Vad får dig att bli pessimistisk över situationen med barnäktenskap i Sverige och i världen?
- Vad får dig att känna framtidstro och optimism när det gäller barnäktenskap?
- Hur tror du att det kommer se ut i framtiden? Om 5, 10 eller 20 år?

Tips

- Läs mer om Globala målen för hållbar utveckling och särskilt mål fem som rör jämställdhet för att få mer inspiration om hur man kan göra världen mer jämställd. Här finns också krav på att avskaffa barnäktenskap senast 2030.
- Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet

handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som hela samhället. Det har bevisats om och om igen att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling.

(Källa: globalamalen.se/om-globala-malen/mal-5-jamstalldhet/)

Fortsätt gärna med övning 6 "Building Back Better – stoppa barnäktenskap!"

Övning 6

▶ STOPPA BARNÄKTENSKAP!

SYFTE: Att få kunskap om hur utsatta flickor, särskilt de som påtvingats äktenskap, kan få ett bättre liv. Att eleverna får ta del av en positiv rörelse.

METOD: Läsa engelska och svenska texter om förändringsarbete. Samarbeta i grupp och komma på förbättringsåtgärder.

TID: ca 120 min (ca 2 lektioner).

MÅLGRUPP: Högstadiet och gymnasiet.

ÄMNEN: Svenska, samhällskunskap, religion eller ämnesövergripande.

MÅL FRÅN GRUNDSKOLAN OCH GYMNASIESKOLANS LÄROPLAN:

"Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna." "Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse."

1 Låt eleverna läsa texten om 16-åriga Dorcas från Togo.

Modet att säga NEJ till ett äktenskap

16-åriga Dorcas växte upp i en liten by i Togos centralregion. Där hon bor är det vanligt att flickor slutar skolan i förtid och gifter sig, ofta med betydligt äldre män.

Dorcas såg sina äldre systrar bli bortgifta i ung ålder och tvingade att avbryta sin skolgång.

”Jag var rädd att samma sak skulle hända mig”, säger hon, ”men jag vågade inte prata om det.”

Till en början trodde Dorcas att det var så livet såg ut. Hon hade aldrig hört begreppet ”könsbaserat våld”, och trodde att ett tidigt äktenskap var hennes öde.

Men detta ändrades när skolans ungdomsklubb, med stöd av Plan International, höll en informationssession i hennes by. För första gången fick Dorcas veta att hon också hade rättigheter – rätten till utbildning, rätten att drömma och rätten att välja sin egen framtid.

”Det berörde mig djupt”, säger hon, och minns det ögonblick då hon insåg att hennes liv kunde se annorlunda ut.

Kort därefter kontaktade en man hennes föräldrar och ville gifta sig med henne. Vid 16 års ålder stod Dorcas inför en framtid där hennes utbildning och ambitioner riskerade att krossas.

”Jag var livrädd. Om jag hade sagt ja, visste jag att jag skulle tvingas lämna skolan och ge upp mina drömmar.” berättar hon.

Hon försökte prata med sin mamma, som sa att äktenskapet var för familjens bästa. Men informationssessionen hade gett henne mod. Dorcas vände sig till sin lärare, som ansvarade för skolans ungdomsklubb. Han lyssnade, lugnade henne och erbjöd sig att tillsammans med en samhällsledare prata med Dorcas och hennes föräldrar.

Samtalen var spända. Föräldrarna var oroliga över vad andra i samhället skulle tycka och upplevde Dorcas motstånd som respektlöst. Men genom öppen dialog började de inse att en satsning på hennes utbildning kunde bli en källa till stolthet, inte skam. Till slut gick de med på att ställa in bröllopet och låta henne fortsätta sin skolgång.

”Det var inte lätt”, säger Dorcas, ”men till slut förstod de.”

Genom stödsamtal byggde hon upp sitt självförtroende. När hon gick med i ungdomsklubben blev hon en förebild och började resa till närliggande byar för att dela sin historia och sprida kunskap om flickors rättigheter.

”Jag berättar inte min historia för att klaga, utan för att visa att förändring är möjlig”, säger hon. ”I dag känner jag mig stark, stöttad och hörd. Jag vet att jag inte är ensam.”

Plan Internationals program för att bekämpa könsbaserat våld i Togo arbetar med frågan genom lokala insatser. Projektet stärker skyddssystem, samarbetar med lokala ledare och erbjuder flickor alternativ som yrkesutbildning och psykosocialt stöd.

Inspirerad att hjälpa andra flickor att följa sina drömmar vill Dorcas nu bli lärare.

”Ungdomsklubben har förändrat mitt liv”, säger hon. ”Den gav mig styrkan att säga nej till våld och att välja min egen väg.”

Dorcas berättelse är en uppmaning till handling för flickor i hela Togo och en påminnelse om att de har kraften att förändra sina liv och forma sin egen framtid.

”Jag vill att alla flickor i Togo ska veta att de har rättigheter, och att de kan bli precis vad de vill.”

Dorcas, 16 år, Togo.

2 Låt eleverna läsa texten på engelska om Sopheak, 17 år från Kambodja.

How Sopheak is breaking the cycle of child marriage

In the Cambodian province of Ratanakiri, 17-year-old Sopheak is changing her future – and the future of many other girls. As the leader of her local youth club, she works to end child marriage, help girls stay in school, and fight gender-based violence.

"Before joining the club, I lacked the confidence to talk to elders or authorities. I couldn't even discuss health issues with my friends."

Today, however, she is a passionate advocate for girls' rights, working for change in her community.

Child marriage remains common in Ratanakiri, where almost half of all girls marry before the age of 18. Many parents believe that early marriage will secure their daughters' futures, unaware of the risks: teenage pregnancy, domestic violence and lost educational opportunities.

For Sopheak, joining the youth club was life-changing.

"Without the club, I might already be a young mother or someone's wife. Instead, I've learned so much, and I am now focusing on my education and my future."

It was through the club that Sopheak discovered her leadership potential. She learnt how to make educational videos, speak confidently to local authorities and organise awareness campaigns. This has led to more girls returning to school and that child marriage rates in her community are beginning to decline.

Every month, Sopheak and her friends meet to address urgent issues such as child marriage, school dropouts and gender-based violence. They take a proactive and creative approach, visiting villages, hosting training sessions, and sharing videos on social media.

"Knowledge is power. If we don't receive the knowledge we need, what might happen?"

The club is supported by a Plan International project that helps girls avoid early marriage by improving schools, providing training and creating economic opportunities. In Ratanakiri and Stung Treng provinces, it reaches over 8500

girls and women. Plan International also supports girls to become leaders through training and community discussions, promoting equality and encouraging families and local leaders to support girls' education.

Sopheak's story is an inspiring one. She now works with the authorities to address community issues. This has strengthened local efforts to reduce child marriage and help girls stay in school.

"I've noticed that they value our opinions. Whenever we face difficulties, they listen and help us find solutions."

Her work isn't just meetings and campaigns. When villagers suggested she was old enough to marry, Sopheak pushed back.

"I explained that I'm not ready and I want to continue my education. They listened, and I could see that they cared."

Her courage is paving the way for other girls to make informed choices about their lives.

Sopheak dreams of a future where every girl in her community understands their rights and has the opportunity to build a bright future. She remains focused on her studies and her mission.

"I hope my hard work helps children avoid early marriage and gender-based violence. I want them to choose the right time to marry and who to marry."

Sopheak, 17 years old, Cambodia.

3 Låt eleverna läsa FN:s globala mål 5.3.

5.3 Avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning.

FN:S ARBETE FÖR JÄMSTÄLLDHET

FN:s befolkningsfond (UNFPA) arbetar med att stärka flickors och kvinnors rättigheter. De arbetar för att stoppa barnäktenskap och könsstympning genom utbildningsinsatser i samhällen där

skadliga traditioner är djupt rotade. Genom att involvera nyckelpersoner i samhället främjas förändring och allt fler överger de skadliga sedvänjorna. UNFPA arbetar även på policynivå för att se till att stater gör barnäktenskap olagligt. UN Women arbetar för att öka jämställdheten med flera olika fokusområden. De arbetar för att fler kvinnor ska få möjlighet att sitta på ledande positioner i samhället i både den politiska, akademiska och privata sektorn. De arbetar även för att minska våld mot kvinnor i konflikt.

Källa: fn.se/wp-content/uploads/2023/02/Ma%CC%8AI-5-ja%CC%88msta%CC%88ldhet.pdf

4 Dela in klassen i grupper om fyra. Låt grupperna med inspiration av texterna och mål 5.3 komma på minst fem åtgärder för att förhindra barnäktenskap och göra världen mer jämställd.

För att ge dem ytterligare stöd kan de börja med att ta del av Plan Internationals länk där det bland annat finns konkreta förslag för att stoppa barnäktenskap:

plansverige.org/vart-arbete/fokus-pa-flickor/fakta-om-barnakteskap

5 Ge eleverna ett stort papper att skriva ner sina förslag på. Rubriken längst upp ska vara: Stoppa barnäktenskap!

Uppmuntra dem att motivera sina förslag väl. De får också gärna illustrera/rita för att stärka sin argumentation.

6 Avsluta med att grupperna får presentera sina affischer i helklass.

Tips

- Var förberedd och ha ett tydligt budskap!
- Använd så få ord som möjligt, ingen hel text utan helst stödord.

Sopheak, 17 år, leder aktiviteter med sin ungdomsklubb i Kambodja.

www.plansverige.org
Telefon: 08-58 77 55 00

För innehållet ansvarar Plan International. Denna produktion har finansierats av Sida.
Finansiären delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs.
Ansvaret för innehållet är uteslutande producentens/författarens.

Författare: Mathias Demetriades och Johanna Lund Rockliffe för Plan International.